

Gemeentelijke reactie op het advies van GGD Hart van Brabant

Op 11 maart heeft de GGD Hart van Brabant op verzoek van de gemeente advies uitgebracht over de plantontwikkeling Wijkevoort. Dit advies is genaamd 'Beschouwing kansen voor gezondheid Werklandschap wijkevoort'. Het gaat om reflectie op de ontwikkeling van het plan, de wijze waarop aan de zorgen van bewoners is gewerkt en of er nog onbenutte kansen liggen voor gezondheid. In deze notitie worden de aanbevelingen uit het advies samengevat en wordt daarbij aangegeven of deze worden overgenomen en verwerkt in het bestemmingsplan en ontwikkelleidraad Wijkevoort.

1. MER

In het MER is er alleen getoetst op de wettelijke normen (geluid, lucht, geur). Op basis van het ambitieuze beleidskader voor gezondheid van de gemeente Tilburg zou een toetsing op de gezondheidkundige advieswaarden een belangrijke aanvulling zijn.

Deels overnemen

Ten behoeve van de besluitvorming over het bestemmingsplan wordt een milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. Het doel van de m.e.r. is om het milieubelang volwaardig te laten meewegen bij de voorbereiding en vaststelling van het bestemmingsplan Wijkevoort. In het milieueffectrapport (MER) zijn alternatieven onderzocht die de mogelijkheid bieden om maximaal 80 ha aan bedrijventerrein te ontwikkelen. Wijkevoort wordt vraaggericht ontwikkeld, wat wil zeggen dat als de concrete vraag is aangetoond de ruimtelijke procedure hiervoor kan worden doorlopen. Voor de 1^e fase is dit aangetoond en is deze in het MER als variant kwalitatief in ogenschouw genomen waarbij Wijkevoort beperkt blijft tot een ontwikkeling van in totaal 30 ha. Inmiddels is het bestemmingsplan voor deze 1^e fase voorbereidt en is de omvang van deze 1^e fase geoptimaliseerd naar 44,6 ha. Voor dit bestemmingsplan zijn ook onderzoeken op het gebied geluid en lucht uitgevoerd. We zullen in de toelichting van het bestemmingsplan ook de resultaten van deze onderzoeken toetsen op de gezondheidkundige advieswaarden. Hierbij dient te worden vermeld dat de onderzoeken uitgaan van een worst-case benadering:

- a. In het lucht- en geluidsonderzoek is daarbij uitgegaan van het worst case scenario, het scenario dat de meeste verkeersbewegingen genereert.
- b. Er is bij de geluidberekeningen nog geen rekening gehouden met de afschermende werking van de bebouwing op Wijkevoort en er is uitgegaan van het optreden van de geluidbelasting gedurende 24 uur per dag en 7 dagen per week gelijktijdig op alle bedrijfskavels op Wijkevoort.
- c. Er is in de onderzoeken rekening gehouden met de vestiging van milieucategorie 4 waar dat in principe mogelijk is vanuit de afstand tot de omgeving (volgende de VNG-leidraad). In het bestemmingsplan is echter slechts een deel van deze beschikbare ruimte invulbaar met milieucategorie 4 en ook aan voorwaarden verbonden (uitgangspunt is vestiging tot en met milieu categorie 3.2). Maar aangezien in dit stadium van de planvorming nog niet duidelijk is waar bedrijven landen binnen het plangebied is daarom gekozen voor een worstcase benadering in de onderzoeken.

Het is zeer reëel om te veronderstellen dat de daadwerkelijke situatie na realisatie van fase 1 voor lucht en geluid lager uitvalt dan in de onderzoeken naar voren komt.

Daarnaast hebben we een aanvullend geluidsonderzoek uitgevoerd om de geluidssituatie langs de Reeshof geheel in ogenschouw te nemen. Dit onderzoek zal beschikbaar worden gesteld bij de ter visie legging van het bestemmingsplan

2. Maak de publieke gezondheid expliciet onderdeel van de doorontwikkeling plan Wijkevoort. Leg vast op welke wijze burgers worden beschermd tegen ongewenste effecten (hinder, toegenomen, verkeersbewegingen) en op welke wijze maatregelen worden gestimuleerd/gegarandeerd die de gezondheid van omwonenden en gebruikers bevordert (werkgelegenheid, groene ruimte voor beweging en ontspanning).

De inrichting en doorontwikkeling van het werklandschap biedt mogelijkheden om actief en meer dan nu bij te dragen aan een gezonde leefomgeving van burgers. Belangrijke succesfactor hiervoor is dat er niet over burgers, maar met burgers wordt gesproken. De huidige wijze van participatie is vooral gericht op advies en heeft een meer reactief karakter. Passend bij de vervolgstappen is een meer cocreatieve samenwerking van toegevoegde waarde (meer meedenken, meer meebeslissen).

Deels overnemen

De gezondheidsambitie zullen we nadrukkelijk in bestemmingsplan (in de toelichting) en ontwikkelleidraad opnemen onder een aparte paragraaf. Daarnaast hebben we voor de deelaspecten zoals vernoemd in dit deel van het advies ook specifieke maatregelen genomen: daarvoor verwijzen we naar de punten verder op in deze notitie: adviespunt 6, 7, 9, 10 en 11

3. Koppel bestaande doelstellingen aan het bereiken van gezondheidsambities.

Overnemen

We zullen de bestaande doelstellingen koppelen aan het bereiken van gezondheidsambitie, we zullen dit nader toelichten in bestemmingsplan (in de toelichting) en ontwikkelleidraad onder een aparte paragraaf. We zullen daarbij aangeven hoe de aandacht voor duurzaamheid, klimaat, mobiliteit, innovatie en werkgelegenheid ook bijdraagt aan het bereiken van de gezondheidsambitie. Daarnaast verwijzen we bij dit punt ook naar specifieke maatregelen die we daarin nemen bij de punten verder op in deze notitie: adviespunt 6, 7, 9, 10 en 11

4. Maak de verbinding zichtbaar tussen ontwikkeling van het werklandschap en beleidsambities op andere domeinen (gezondheidsbeleid, rol van preventie en sportakkoord).

Overnemen

We zullen de verbinding tussen de ontwikkeling aan het bereiken van gezondheidsambitie, we zullen dit nader toelichten in bestemmingsplan (in de toelichting) en ontwikkelleidraad onder een aparte paragraaf. We zullen daarbij aangeven hoe de aandacht voor duurzaamheid, klimaat, mobiliteit, innovatie en werkgelegenheid ook bijdraagt aan het bereiken van de gezondheidsambitie. Daarnaast verwijzen we bij dit punt ook naar specifieke maatregelen die we daarin nemen bij de punten verder op in deze notitie: adviespunt 6, 7, 9, 10 en 11

5. Neem in het bestemmingsplan verbodsbepalingen op die bijdragen aan gezondheid van burgers:

- *Verbod op het gebruik van een biomassa installatie voor duurzame energie opwekking*
- *Verbod op de verkoop van ongezonde voeding (snackbar) in het werklandschap*
- *Aanscherpen van het bestaande verbod op de vestiging van gevoelige bestemmingen op of nabij het werklandschap, denk aan verbod op een zorglocatie, kinderopvang, speelboerderij of woningen.*

Deels overnemen

Voor de duurzame energieopwekking op Wijkevoort zal geen gebruik worden gemaakt van een biomassaïnstallatie. We zullen in het bestemmingsplan de bouw en in gebruikname van een eigenstandige biomassaïnstallatie als zelfstandige bedrijfsvestiging niet mogelijk maken. Daarmee is er een klein risico voor eventuele bedrijven met productie-installaties met hoge temperaturen als onderdeel van hun proces. Zonder warmte uit aardgas (methaan) en biomassa, zijn er tot 2030 geen andere mogelijkheden om voor hoge temperaturen gebruik te maken van o.a. biogas (ook methaan), of elektrische boilers. Na 2030 verwachten we andere mogelijkheden, zoals o.a. waterstof, betere warmtepompen, of diepe geothermie.

Het verbod op de verkoop van ongezonde voeding nemen we niet over, wel zullen we in het overleg met het bedrijf over vestiging op Wijkevoort hierover het bedrijf bevragen: we zullen dit aspect onderdeel maken van toetsingscriterium B3 Welzijn werknemers.

De vestiging van gevoelige bestemmingen is nu reeds onmogelijk vanwege de aanwezigheid van het geitenmoratorium.

6. *Creëer in het selectieproces voor de te vestigen bedrijven meer aandacht voor de bijdrage van de te vestigen bedrijven aan publieke gezondheid door te vragen naar hun plannen, werkzaamheden en risico's met betrekking tot geluid en luchtkwaliteit*

Geluid:

- *Vraag bij inschrijving meer en uitgebreide informatie op van bedrijven over geluidsproductie, type activiteiten, type geluid, hoogte geluidproductie m.n. piekgeluiden*
- *Vraag naar de geluidsproductie bij gebruik van een warmtepomp*
- *Stimuleer bedrijven om systemen toe te passen die geluidbelasting tot een minimum beperken*

Luchtkwaliteit

- *Vraag expliciet naar de emissies van bedrijven bij inschrijving*
- *Vraag naar de concrete ambities en plannen van bedrijven om conventionele mobiliteit te beperken (clustering vervoer, e-vervoer, gebruik van spoor- en waterwegen).*
- *Concretiseer de ambities rondom smart mobility*

Overnemen

We zullen in de ontwikkelleidraad deze onderdelen bij hoofdstuk 6 'Wat vraagt Werklandschap Wijkevoort aan u' opnemen en in het proces van de Gebiedscoalitie Wijkevoort bedrijven stimuleren om hier invulling aan te geven. Het aspect smart mobility geeft hier ook verder vorm aan, zie punt 12.

7. *Geef meer aandacht aan de kansen die de ontwikkeling van het werklandschap biedt ter bevordering van de gezondheid van burgers:*

- *Benut de ambitie rondom samenwerking met en tussen bedrijven om gezondheid meer aandacht te geven. Creëer verbinding en momentum om dit thema expliciet met elkaar op te pakken (gemeente, bedrijven en omwonenden)*

Overnemen

We nemen deze ambitie op in de ontwikkelleidraad bij het proces van de Gebiedscoalitie Wijkevoort als ook bij het onderdeel parkmanagement. Voor het overleg met de omwonenden stellen we voor dat dit plaatsvindt met de Gebiedscoalitie Buitengebied Zuidwest i.o. aangezien de functie van het planteam Wijkevoort eindigt bij de vaststelling van het bestemmingsplan en ontwikkelleidraad door de gemeenteraad. Voor het overleg met de ondernemers is dit tijdens de ontwikkelfase de Gebiedscoalitie Wijkevoort en tijdens de beheerfase de Vitaal Vereniging Wijkevoort. Concreet betekent dit dat we omwonenden vragen te reflecteren op het conceptontwerp in relatie tot bijvoorbeeld overlast van geluid, licht, zichtlijnen, het voorkomen van sluipverkeer, sociale veiligheid, veiligheid van voetgangers en fietsers, mogelijke overlast van recreatie en mogelijke criminaliteit. Daarnaast stellen we ook voor om een periodiek overleg tussen bedrijven-omwonenden - gemeente in te stellen om de wederzijdse relatie te bevorderen en aandachtspunten en kansen (waaronder gezondheid) met elkaar te bespreken.

- *Benut de relatie tussen het creëren van werkgelegenheid en de bijdrage hiervan aan publieke gezondheid (zinnig werk, vast inkomen) zodat de gecreëerde werkgelegenheid bijdraagt aan gezonde en gelukkige Tilburgers.*

Overnemen:

Extra toelichting opnemen de toelichting van het bestemmingsplan en in ontwikkelleidraad . Ook zal in de ontwikkelleidraad een extra formulering bij selectiecriteria A3 worden opgenomen dat de adviescommissie beoordeelt op werving van werknemers uit de directe omgeving van Tilburg.

- *Vraag bedrijven expliciet naar hoe zij gezonde leefstijl van hun medewerkers bevorderen. Denk aan: geen rookruimtes, geen verkoop rookwaren/alcohol op of bij het gebied, aanbod gezonde voeding, verhinderen van verkoop ongezonde voeding en het bieden van 'stoppen met roken' programma's.*

Overnemen

We zullen in het overleg met het bedrijf over vestiging op Wijkevoort hierover het bedrijf bevragen: we zullen dit aspect onderdeel maken van toetsingscriterium B3 Welzijn werknemers als ook in hoofdstuk 6 'Wat vraagt Werklandschap Wijkevoort aan u' opnemen.

8. Tussen de ambities en de concretisering van de doelstellingen ontbreken stappen. Dit leidt er toe dat er onzekerheid ontstaat over de mogelijke negatieve consequenties voor publieke gezondheid wanneer de ambities niet of in mindere mate gerealiseerd worden. De GGD begrijpt dat dit voor de opdrachtgever een complex thema is waarin verschillende belangen afgewogen dienen te worden en de toekomst moeilijk te voorspellen is. De GGD adviseert hierover gesprek te gaan met betrokkenen (bedrijven, omwonenden en andere belanghebbenden). Doel van dit gesprek is om te verkennen hoe de ambities vertaald worden naar doelen met concrete resultaten. Dit maakt het mogelijk om bij te houden of de verwachte resultaten behaald worden (monitoring) en af te spreken wat de volgende stap is als resultaten achter blijven. Als dit gebeurt kunnen de betrokkenen met elkaar bepalen welke acties genomen kunnen worden.

Deels overnemen

We nemen deze ambitie op in de ontwikkelingsdraad bij het proces van de Gebiedscoalitie Wijkevoort als ook bij het onderdeel parkmanagement. Voor het overleg met de omwonenden stellen we voor dat dit plaatsvindt met de Gebiedscoalitie Buitengebied Zuidwest i.o. aangezien de functie van het planteam Wijkevoort eindigt bij de vaststelling van het bestemmingsplan en ontwikkelingsdraad door de gemeenteraad. Voor het overleg met de ondernemers is dit tijdens de ontwikkelfase de Gebiedscoalitie Wijkevoort en tijdens de beheerfase de Vitaal Vereniging Wijkevoort. Concreet betekent dit dat we omwonenden vragen te reflecteren op het conceptontwerp in relatie tot bijvoorbeeld overlast van geluid, licht, zichtlijnen, het voorkomen van sluipverkeer, sociale veiligheid, veiligheid van voetgangers en fietsers, mogelijke overlast van recreatie en mogelijke criminaliteit.

9. Het is belangrijk dat in de volgende stappen van de ontwikkeling van het werklandschap veel aandacht is voor de bescherming van burgers tegen de ongewenste effecten op de publieke gezondheid. We zien onder andere de onderstaande mogelijkheden:

Thema	Aanbeveling ter bescherming van de gezondheid	Overnemen/niet overnemen
Mobiliteit	Beperk de verkeersintensiteit op ontsluitingswegen (door inzet op smart mobility)	<u>Overnemen</u> , toevoeging lokale werkgelegenheid aan criterium A3 (impuls werkgelegenheid) en criterium C1 (smart mobility) meer expliciet maken
	Creëer goede doorstroming van ontsluitingswegen	<u>Deels Overnemen</u> : we dragen zorg voor een goede ontsluiting Wijkevoort en betrekken daarbij ook de uitkomsten van criterium C1. Daarnaast bespreken we de uitwerking van het verkeersplan met omwonenden. Voor de overige wegen zijn we afhankelijk van autonome ontwikkelingen en plannen en regulier beleid van gemeente/provincie/RWS
	Monitor structureel de luchtkwaliteit rondom de ontsluitingswegen en bereid maatregelen voor die genomen worden wanneer de luchtkwaliteit afneemt.	<u>Niet overnemen</u> : gemeente monitort de luchtkwaliteit nu via een 40 tal punten, als daar knelpuntlocaties uit naar voren komen moet daarop gehandeld worden. De gemeente voegt hier geen extra inzet aan toe.
	Beperk de maximum snelheid	<u>Niet overnemen</u> : Het verlagen van de toegestane snelheid heeft gevolgen voor de doorstroming en de afwikkeling op het wegvak. Dergelijke beslissingen horen thuis in studies zoals de netwerkanalyse voor de stad als geheel (in februari 2021 vastgesteld door de raad). Daarnaast is een lagere snelheid, bijvoorbeeld 70 km/h een snelheid die volgens de geldende verkeerswetgeving buiten de bebouwde kom niet kan worden toegepast. Dan zou een verlaging naar 60 km/h moeten plaatsvinden en dat is echter een snelheid die niet past bij een gebiedsontsluitingsweg type 1.
	Investeer in geluidarm wegdek	<u>Overnemen</u> . Dit nemen we over voor de te wijzigen en te aanleggen wegen in het kader van Wijkevoort

Geluid	Let goed op de plaatsing van de geluid producerende bedrijven op het terrein	<u>Overnemen</u> . Dit zal worden meegenomen bij de uitwerking van de plannen in de Gebiedscoalitie Wijkevoort
	Monitor eventueel gemelde klachten via het klachtenmeldsysteem van de omgevingsdienst en stuur erop dat de meldingen over of gerelateerd aan de ontwikkeling van Wijkevoort zorgvuldig worden vastgelegd en uitgevraagd.	<u>Overnemen</u>
	Maak vroeg in het ontwikkelproces afspraken over monitoring van klachten en het nemen van eventuele maatregelen.	<u>Overnemen</u> . Naast de rol voor de gemeente zien we hier ook kansen voor een rol van parkmanagement. We zullen dit beschrijven in de ontwikkelleidraad.
	Neem meldingen over geluidsoverlast serieus en volg deze adequaat op.	<u>Overnemen</u> . Naast de rol voor de gemeente zien we hier ook kansen voor een rol van parkmanagement. We zullen dit beschrijven in de ontwikkelleidraad.
Groene openbare ruimte	Gebruik allergeen-arm groen bij nieuwe aanplanting	<u>Niet overnemen</u> , uitgangspunt is inheemse beplanting gekoppeld aan de gewenste ontwikkeling van natuurdoeltypen ter versterking van de biodiversiteit
	Creëer voldoende bio-diversiteit	<u>Overnemen</u>
	Let bij de inrichting van de groene openbare ruimte ook op het veilig gebruik hiervan, het voorkomen van overlast, geen blootstelling aan nieuwe risico's	<u>Overnemen</u>
	Benut de soundscape benadering bij de inrichting van de groene openbare ruimte om de beleving van hinder te beperken (m.n. geluid, maar ook visueel).	<u>Overnemen</u>
	Waarborg voldoende middelen voor beheer en onderhoud van de openbare groene ruimte	<u>Overnemen</u>
	Beperk de bouwhoogte aan de noord en westrand	<u>Overnemen</u> . De maximale bouwhoogte is 15 meter voor de bedrijfsgebouwen. Daarnaast is een binnenplanse afwijking in het bestemmingsplan opgenomen op voor maximaal 25% van de hoofdgebouw op minimaal 20 meter uit de perceelsgrens een bouwhoogte van 25 meter te realiseren.

10. Naast het beschermen van burgers tegen ongewenste risico's liggen er ook veel kansen die aansluiten op het ambitieniveau van het werklandschap en de gemeente Tilburg die helpen om de gezondheid van burgers te bevorderen.

Thema	Aanbeveling die gezondheid bevorderen	Overnemen/niet overnemen
Mobiliteit	Creëer goede, veilige en gescheiden fietspaden (let ook op strooi beleid)	<u>Overnemen</u>
	Investeer in voldoende OV haltes, oplaadplekken voor elektrisch vervoer (auto en fiets)	<u>Deels overnemen</u>
Groene openbare ruimte / recreatie	Stimuleer het daadwerkelijke gebruik van de groene openbare ruimte. Door deze met betrokkenen in te richten, te investeren in het gebruik hiervan (door beweegcoaches) en goede fiets/looproutes naar het gebied.	<u>Overnemen</u>
	Betrek omwonenden en experts (bijv. Nature for Health) bij de inrichting van de groene openbare ruimte.	<u>Overnemen</u>
	Richt het groen zo in dat hiermee ook sociale doelstellingen bereikt worden zoals het creëren van verbinding en ontmoeting in het landschap	<u>Overnemen</u>
Verbinding van ambities	Betrek andere domeinen (o.a. sport en welzijn) bij de ontwikkeling van de openbare ruimte zoals voorgesteld in het rapport "openbare ruimte voor sociale doelstellingen" (Planterra)	<u>Overnemen</u>
	Betrek vertegenwoordiging van andere domeinen zoals welzijn, sport en gezondheid bij de doorontwikkeling van het werklandschap	<u>Overnemen</u>
	Faciliteer overleg tussen omwonenden en bedrijven waarin de ontwikkeling van het gebied wordt besproken. Dit overleg kan ook gebruikt worden om eventuele overlast die omwonenden ervaren te bespreken en biedt ruimte voor dialoog over de mogelijke oplossingen. Tevens zorgen deze overleggen voor binding tussen bedrijven en omwonenden.	<u>Overnemen</u> We nemen deze ambitie op in de ontwikkelleidraad bij het proces van de Gebiedscoalitie Wijkevoort als ook bij het onderdeel parkmanagement. Voor het overleg met de omwonenden stellen we voor dat dit plaatsvindt met de Gebiedscoalitie Buitengebied Zuidwest i.o. aangezien de functie van het planteam Wijkevoort eindigt bij de vaststelling van het bestemmingsplan en ontwikkelleidraad door de gemeenteraad. Voor het overleg met de ondernemers is dit tijdens de ontwikkelfase de Gebiedscoalitie Wijkevoort en tijdens de beheerfase de Vitaal Vereniging Wijkevoort. Concreet betekent dit dat we omwonenden vragen te reflecteren op het conceptontwerp in relatie tot bijvoorbeeld overlast van geluid, licht, zichtlijnen, het voorkomen van sluipverkeer, sociale veiligheid, veiligheid van voetgangers en fietsers, mogelijke

		overlast van recreatie en mogelijke criminaliteit. Daarnaast stellen we ook voor om voor de fase van realisatie en beheer een periodiek overleg tussen bedrijven- omwonenden - gemeente in te stellen om de wederzijdse relatie te bevorderen en aandachtspunten en kansen (waaronder gezondheid) met elkaar te bespreken.
--	--	--

11. Daarnaast is er nog een laatste categorie aanbevelingen. Gericht op de groep burgers die met name gebruik maken van het werklandschap zodra het er is. Een grote groep die hier verreweg de meeste tijd zal doorbrengen, de werknemers. Ook hier is sprake van een kans om publieke gezondheid van deze specifieke groep burgers te bevorderen. De opdrachtgever kan een belangrijke stimulerende rol spelen richting de te vestigen bedrijven door hen te stimuleren en te wijzen op de mogelijkheden om vanuit hun doelstellingen (gezond werkgeverschap) ook bij te dragen aan publieke gezondheid. We zien hiertoe onderstaande mogelijkheden:

Thema	Aanbeveling die gezondheid <u>bevorderen</u>	Overnemen/niet overnemen
Actieve mobiliteit	Creëer goede, veilige en gescheiden fietspaden (let ook op strooibeleid)	<u>Overnemen</u>
	Investeer in voldoende OV haltes, oplaadplekken voor elektrisch vervoer (auto en fiets)	<u>Deels overnemen.</u> De gemeente zal zich inspannen om voor de nieuwe openbaar vervoer concessie ook een bushalte te realiseren ter hoogte van de ontsluiting van Wijkevoort en in combinatie met een deelfietsoplossing. Het gesprek daarover is binnen de gemeente al gestart. Hierbij dient nog te worden vermeld dat de gemeente niet de opdrachtgever is en ook niet de concessieverlener, dit is de provincie. Ook zal in het kader van Smart mobility het gesprek met de bedrijven worden gevoerd over actieve mobiliteit.
	Maak fietsen naar werk de aantrekkelijkste optie (korter, makkelijker, mooier dan alternatieven).	<u>Deels overnemen:</u> we zetten hier op in door de aanleg van fietspaden in het gebied en ook een goede bereikbaarheid van het plangebied per fiets. Echter om te zorgen dat dit de aantrekkelijkste optie is kan op voorhand niet verzekerd worden omdat hier meerdere factoren een rol spelen.
	Plaats parkeerplaatsen niet dichtbij bedrijven zelf, zodat werknemers die toch met de auto komen alsnog een stukje moeten lopen	<u>Deels overnemen:</u> we zullen dit stimuleren als principe bij de inrichting van het terrein en de gebiedscoalitie Wijkevoort biedt daartoe ook gelegenheid voor. Maar we kunnen op voorhand dit niet als garantie vastleggen.

Gezonde leefstijl	Richt het werklandschap zo in dat medewerkers tijdens pauzes gestimuleerd worden een wandeling te maken.	<u>Overnemen</u>
	Richt het werklandschap zo in dat 'groen' woon-werkverkeer aantrekkelijker is dan het reizen per auto. Bijvoorbeeld door goed openbaar vervoer, goede fietsverbindingen en het beperken van parkeerplaatsen dichtbij het bedrijf.	<u>Deels overnemen</u> , zie ook de toelichting bij Actieve mobiliteit eerder in deze tabel
	Daag bedrijven uit om hun medewerkers met openbaar vervoer en fiets naar het werk te komen	<u>Overnemen</u>
Lokale werkgelegenheid	Stimuleer bedrijven actief om te werken met lokale werknemers zodat de werkgelegenheid bijdraagt aan gezondheid (vast inkomen, zinvol werk en fietsen naar werk).	<u>Overnemen</u>

12. *Eén van de geuite zorgen door omwonenden in de omgevingsdialoog en in het gesprek met de GGD is de toename van verkeer op de Burgemeester Letschertweg (N260) rondom de Reeshof. Een industrieterrein moet nu eenmaal bevoorrad worden en de ontwikkelde diensten en producten weer verder verspreid. Bij de selectie van de locatie is rekening gehouden met de mogelijkheid van vervoer over water en spoor. De ambities rondom innovatie, smart mobility en duurzaamheid kunnen helpen deze zorgen te adresseren door vervoersbewegingen te reduceren en de uitstoot te verminderen. Wanneer de geselecteerde bedrijven daadwerkelijk inzetten op smart mobility en conventioneel vervoer weten te beperken, dan kan de toename aan uitstoot succesvol beperkt worden. Duidelijk is dat meerdere factoren bijdragen aan uitstoot en dat om dit succesvol te beperken moeten maatregelen genomen worden om vrachtverkeer te beperken én zijn maatregelen op het gebied van woon-werkverkeer nodig.*

- *door een stevigere formulering te kiezen bij de inzet van smart mobility in de ontwikkelingsdraad om meer aandacht te geven aan deze doelstelling kan dit leiden tot makkelijkere realisatie van deze ambitie. Vraag bijvoorbeeld expliciet naar wat het bedrijf doet om verkeersbewegingen te beperken (i.e. goederenstromen).*
- *Door met mensen 'uit de buurt' te werken kan steviger worden ingezet op duurzaam vervoer zoals openbaar vervoer, fietsen naar werk en/of collectief e-vervoer. Vraag bedrijven bijvoorbeeld expliciet naar hoe zij ervoor denken te gaan zorgen dat hun personeel met openbaar vervoer, de fiets of collectief vervoer naar het werk komt.*
- *Om vervoersbewegingen te voorkomen (woon-werk verkeer) en via werkgelegenheid bij te dragen aan gezondheid is het wel belangrijk dat de te vestigen bedrijven werk bieden dat aansluit op de behoefte, opleiding en het kennisniveau van de mensen in de directe omgeving. Er wordt nu gevraagd naar een plan voor de werving. Hier zou kunnen overwogen worden om ook te vragen naar postcodebeleid voor het personeelsbestand.*

Overnemen

We nemen deze adviezen op in de ontwikkelingsdraad.

13. *Inwoners van de Reeshof en omliggende gebieden maken zich ernstig zorgen over hoe gezond hun leefomgeving is. De ontwikkeling van het werklandschap is hierbij één van de ontwikkelingen die een rol spelen. Op basis van de analyses en conclusies uit het MER is de extra bijdrage van het werklandschap Wijkevoort beperkt. Dat betekent dat er andere factoren of de combinatie van factoren grotere invloed hebben op de gezonde leefomgeving in dit gebied. Daarom adviseren wij om een separaat traject met een zeer actieve rol voor bewoners te starten. Dit geeft namelijk de benodigde ruimte om een goede analyse van de uitgangssituatie te maken, de combinatie van de verschillende ontwikkelingen mee te nemen en met elkaar (burgers, gemeenten en andere betrokkenen) afspraken te maken over wat er nodig is om een gezonde leefomgeving te creëren.*

Niet overnemen

We begrijpen de zorgen van de inwoners van de Reeshof en omliggende gebieden over hoe gezond hun leefomgeving is. De onderzoeken van het MER en ook voor het bestemmingsplan laten tegelijkertijd zien dat de invloed van het Werklandschap Wijkevoort op de gezondheid in geluid en lucht beperkt of zelfs nihil is, ook bij een toets aan de gezondheidsnormen (uitgaande van een worst case situatie als basis van de onderzoeken). In

de toelichting van het bestemmingsplan hebben we deze toetsing nu ook opgenomen om dit inzicht te bieden aan de inwoners. Daarnaast geven we op basis van de beschouwing van de GGD gezondheid een duidelijke plek in het bestemmingplan (toelichting) en de ontwikkelingsdraad.

We beseffen ons daarbij dat daarmee de zorgen van inwoners niet weg zijn. Het voorstel van de GGD om een separaat traject hiervoor te starten met de bewoners van de Reeshof en omliggende gebieden om samen afspraken te maken over wat er nodig is om een gezonde leefomgeving te creëren nemen we niet over. We zijn in de veronderstelling dat we deze zorgen niet weg nemen in een separaat traject. Wel zien we kansen voor gezondheid in brede zin, in ons beleid Positieve Gezondheid. Uitvoering hiervan vindt plaats in het kader van het Lokaal Preventieakkoord (het uitvoeringsplan van dat beleid).

Tot slot

De beschouwing van de GGD heeft een belangrijke impuls gegeven en ook concrete aanknopingspunten geboden om het aspect gezondheid expliciet te maken in de plannen voor Wijkevoort.

Door de GGD is aangegeven dat in de planontwikkeling de zorgen van omwonenden over negatieve effecten op gezondheid aanleiding zijn geweest voor bepaalde keuzes maar dit zeer beperkt is. Door de GGD wordt daarbij de positionering van de ontsluitingsweg genoemd.

We willen hierbij volledigheidshalve vermelden dat ook andere keuzes aan deze zorgen ten grondslag liggen:

- Geen sprong over de (deels verlegde) Hultensche Leij, waardoor de bedrijven verder van de woningen komen te liggen.
- Maximaal milieucategorie 3.2 als basis voor de te vestigen bedrijven, milieucategorie 4 kan alleen onder bepaalde voorwaarden (verankerd in de regels van het bestemmingsplan)
- Naast de ontwikkeling van Wijkevoort als een werklandschap binnen de plangrenzen wordt ook geld beschikbaar gesteld voor de landschapsontwikkeling in het gebied Klein Tilburg, de gemeente faciliteert daarin de Gebiedscoalitie Buitengebied Zuidwest i.o.